

Українська мова та читання

Підручник для 2 класу
закладів загальної середньої
освіти

навчальна книга®
Богдан

www.bohdan-books.com www.bohdan-digital.com

Пропонуємо Вашій увазі інтегрований підручник «Українська мова та читання. 2 клас» (у 2-х частинах) автора Чумарної Марії Іванівни, члена Національної спілки письменників України, автора освітньої технології «Світ малого українця», засновника Новаторської школи Марії Чумарної «Тривіта» у Львові.

- ✓ Зміст підручника відповідає типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом Шияна Р.Б., охоплює всі змістові лінії Державного стандарту початкової школи з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова і літературне читання) та дозволяє забезпечити цілісність навчально-виховного процесу.
- ✓ У підручнику забезпечено розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності і формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватись українською мовою, послугуватися нею в особистому й суспільному житті; розвиток емоційно-чуттєвого досвіду, мовленнєво-творчих здібностей.
- ✓ Успішне навчання за підручником забезпечить чітка структуризація навчального матеріалу та апарат орієнтування.

Частина 1

ЗМІСТ

Я їду у другий клас	4
Привітаймося!	14
Світ довкола мене	24
Розкажу про себе я	32
З понеділка до неділі	38
А вже осінь на порозі	43
Дари осінньої пори	53
Друзями світ багатіє	60
Око бачить далеко, а розум ще далі	69
Жарти, пустощі, бешкети	77
Хто кмітливий — той щасливий	85
Мій казковий світ	93
Чарівниця-зима	103
Зимівля звірів і дерев	109
Коляда і рік Новий	117
Різдво	127
Чарівні пригоди взимку	133

Частина 2

ЗМІСТ

Зимові розваги	3
Фантастичні мандрівки	10
Щаслива чудасія	17
В казці творяться дива	27
Королівство природи	35
Коли зима відступає	43
На порозі весни	51
На крилах пташок	59
Прилетіли жайворонки	66
Весна у віночку	74
Пригоди у царстві природи	82
Верба сили набирає	89
Великодня писанка	96
Найкраще місце на землі	103
Мамине свято	109
Пізнаємо рідний край	114

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

прочитай

словник

дай відповіді
на запитання

гра

робота в парах
або групах

виконай письмово

подивись,
послухай

творче завдання

Взаємодіємо усно

- Запропоновані завдання спрямовані на формування в учнів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Діалог однокласників

Творча робота

Робота з віршами

А ВЖЕ ОСІНЬ НА ПОРОЗІ

Оля з Тарасиком фотографували осінь. Вона в цьому році така золота і барвиста!

- Опиши словами, що ти бачиш на даних світлинах. Придумай короткого вірша або оповіданнячко.
- Прочитай уважно вірші.

Не щебече соловейко

Не щебече соловейко,
не кує зозуля.
Весна швидко пролетіла,
і літо минуло.

Гай зелений вже жовтіє,
листя опадає.
Мина тепло, мина добро,
холод наступає.

Тарас Шевченко

Вересень

Веселий вересень у лісі
повісив ліхтарі.
І сонце на злотистім списі
гойдається вгорі.

Юрій Клен

Запитання та завдання

Робота над текстом

 3. Розглянь світлини. Поміркуй! З якими тваринами можуть дружити люди?

Прочитай уривок із чудової повісті Алана Мілна «Вінні-Пух та його друзі».

Вінні-Пух та його друзі

Уривок

Пригода друга, у якій Вінні-Пух пішов у гості, а потрапив у безвихідь

Одного дня знайомий уже нам ведмедик Вінні-Пух (чи просто Пух, як його часто звали для зручності) неквапливо прогулювався Лісом, мугикаючи собі під ніс нову пісеньку...

Так от, мугичучи собі під ніс цю пісеньку, Вінні безжурно чимчикував лісовою стежиною і думав. А думав він про те, що було б, якби він, Вінні-Пух, був не Вінні-Пухом, а кимось зовсім-зовсім іншим. Нараз він опинився перед піщаним пагорком на березі річки, а в тому пагорку була велика дірка.

— Ага! — сказав Пух. — (Трам-пам-пам, тірлім-пам-па!) Якщо я щось у чомусь тямлю, то дірка — це нора, а нора — це Кролик, а Кролик — це добра компанія, а добра компанія — це така компанія, де мене пригостять-почастують та ще й

63

залюбки послухають мою пісеньку, і все таке інше. (Тірлі-мірлі-тірлі-лі!)

І він без зайвих слів нагнувся, просунув голову в дірку й гукнув:

— Агов! Чи є хто вдома?

Замість відповіді з нори долинуло якесь шарудіння, а тоді знову стало тихо.

— Я питаю: «Агов! Чи є хто вдома?» — повторив Пух голосно-голосно.

— Нема! — відповів чийсь голос. А далі додав: — І не треба так **кричати**! Я й першого разу чудово тебе зрозумів.

— Отакої! — сказав Вінні-Пух. — Невже вдома немає нікого-нікогісінько?

— Нікого-нікогісінько!

Тоді Пух витягнув голову з дірки й замислився. Він подумав так: «Усе ж там хтось таки є, бо мусив же хтось сказати «нікого-нікогісінько!» І він знову встромив голову в дірку й сказав:

— Слухай, Кролику, а хіба то не ти?

— Ні, не я! — сказав Кролик, змінивши голос.

— А той голос — хіба він не твій?

— По-моєму, ні, — сказав Кролик. — По-моєму, він анітрохи не схожий на мій!

— Чудасія! — сказав Пух.

Він знову витягнув голову з дірки, трохи подумав, по тому втретє засунув голову й запитав:

— Будьте ласкаві, скажіть, а де зараз Кролик?

— Він пішов у гості до свого друга Вінні-Пуха. Вони, знаєш, які друзі!

Вінні-Пух аж рота роззявив із подиву.

— Та це ж я! — сказав він.

— Хто «я»? «Я» різні бувають.

— «Я» — це я! Вінні-Пух!

Тепер здивувався Кролик. Він здивувався ще дужче за Пуха.

64

Робота над текстом

Назва розділу

ОКО БАЧИТЬ ДАЛЕКО, А РОЗУМ ЩЕ ДАЛІ

Кук і Крук

Народна казка

Першим птахом був найстарший птах **Кук**. Жінка звеліла йому зібрати усіх птахів і зробити з їхніх кісток велике гніздо.

Зібрав він птахів. Усі злетілися, тільки Крука нема. Нема його і день, і другий. На третій день прилетів **Крук**.

— Де ти був? — питає його Кук.
— Літав по світу, розглядався, чого більше: гір чи долин.
— Чого ж більше?
— Долин.
— Брешеш, — каже Кук, — повинно бути порівну.
— Долин більше, бо я ті гори за долини рахував, на яких вода стоїть.

Кук відпустив птаство поїсти, а на другий день велів знову зібратися. Коли всі зібралися, Кук питає:
— Є все птаство?
— Крука нема.

Знову чекали **Крука** день, другий, на третій він прилетів.

— Де ти був?
— Дивився, якого дерева більше: зеленого чи сухого.

— І якого ж більше?
— Сухого.
— Брешеш. Зеленого більше.
— Ні, сухого більше, бо я і те дерево за сухе рахував, де хоч одна гіллячка суха.

Знову відпустив Кук птаство поїсти. І на третій раз усі зібралися, а Крука не було. Коли ж він прилетів,

69

Письмове завдання

Медіадодаток

Творча робота

то сказав, що літав подивитися на людей: чи є серед них жінок, чи чоловіків.

— І кого ж більше? — питає Кук.
— Жінок більше.
— Брешня.
— Жінок більше, бо я ті людей, які мене слухають, рахував за жінок.

Тут Кук собі і роздумав, і сказав, що більше її слухати не буде. А все птаство дуже розгнівалося на **Кука**. Захотіло воно вибрати собі когось за старшого. Сокіл і каже:

— Я того Кука уб'ю, тільки викличте мені його на гору!

А дуб, у якому той Кук мав нору, стояв над горою. От Зозулька почала дразнити Кука. Прилітає до його нори та все:
— **Ку-ку! Ку-ку!**

Розсердився Кук, виліз із нори, а вона — на бука. Кук заховався у нору.

А Зозуля злетіла з дерева, знову сіла біля нори і дразниться:

— Ку-ку! Ку-ку!
Знову Кук виліз із нори, а вона — на **бука**.

А в третій раз **Кук** погнався за зозулею і сів на великий **сук**. Тут сокіл і убив його.

З того часу птахи стали шанувати Сокола.

А Зозуля і далі дразнить Кука, хоч його вже й на світі нема.

- ◆ Людей слухай, а свій розум май.
- ◆ Чужі поради не завжди до ладу.
- ◆ Хто з миром у світі живе — тому весь світ у пригоді стане.
- ◆ Не роби іншому того, чого самому собі не бажаєш.

2. Яку погану раду дала Кукові жінка? Чому звірі розгнівалися на першого птаха і покарали його?

3. Зверни увагу на виділені в тексті слова. Випиши їх. Що у них спільного? Чим відрізняються?

4. Чи всі слова тобі зрозумілі? Скористайся «Тлумачним словником».

5. Спробуй уявити, як виглядав перший птах Кук. Придумай свою казочку про цього птаха.

Дідова дочка і бабина дочка

Народна казка

Були собі дід та баба, і була в них дочка. От за-недужала баба і каже дідові:

— Як помру, то щоб ти не одружився із тією вдовою, що біля нас живе, бо не буде вона нашої дочці доброю мачухою!

Дід пообіцяв, що взагалі женитися не буде, та слова свого не дотримав. Привів у дім вдову, а в тієї жінки своя дочка була. Та така ледача! Підуть дівчата на досвітки, то **дідова дочка починки попряде**, а коли йдуть додому — **бабина ті починки одніме і біжить додому, хвалиться** матері, яка вона роботяща, а дідова дочка — ледащо.

Дуже незлюбила мачуха бідолашну дівчину. Усе поробить — біда, не зробить чогось — біда. Свою дочку жалує, а дідову з хати виганяє. Та наказує

71

Запитання та завдання

1. Чи сподобалась тобі казка? Яка її основна думка? Можливо, тобі допоможуть народні прислів'я. Вибери з них те, яке найточніше висловлює зміст казки.

70

Медіадодаток

ДАРИ ОСІННЬОЇ ПОРИ

1. Перегляньте мультфільм «Ходить Гарбуз по городу». Зверніть увагу на те, що нового з'явилося в народній пісенці.

2. Переспіваймо по-своєму народну пісеньку «Ходить гарбуз по городу».

Свято на городі

В Гарбуза сьогодні свято.
Кличе він гостей ...
Гарбузиха борщ варила,
диня тісто ...,
два веселі огірочки
чай запарили з медочком.
Прийде в гості Гарбузин —
у роду найстарший,
та найменший Гарбузенко,
що співає ...,
троє милих баклажанів
в фіолетових жупанах.
Дві красуні-капустини
радо прийдуть на гостину,
та ще редька чорноброва,
цибулина гонорова,
Хрін родину не забуде —
і на свято теж ...

53

Творча робота

Завдання для
письма

1. Хто ще прийде на свято до Гарбуза? Продовж вірш. Скільки гарбузових родичів готуватимуть обід для гостей?

2. Зверни увагу, як зовуть найстаршого Гарбузового сина. А найменшого? А дружину Гарбуза? Запиши їхні імена за порядком від найстаршого до найменшого.

3. Чи відомі тобі українські прізвища Шевченко, Коваленко, Столярченко, Кравченко? Поміркуй, як вони утворилися.

4. Чи покличуть на обід ось цього скромного жителя городу? Поглянь на фото і впізнай, як його зовуть.

Кріп укинули в **окріп**:
— Я в **окропі** аж **окріп**!
Укріплю здоров'я діткам,
бо на те ж я — славний **кріп**!

Запитання і
завдання

5. Уважно прочитай виділені в тексті слова. Чим вони схожі? Чим відрізняються?

6. Пограємо в гру «Городина».

За допомогою лічилки учасники гри обирають Гарбуза. Всі стають в коло, а Гарбуз підходить до кожного з учасників зі словами:

По городу походимо,
позбираєм городину:
ану, роде, озивайся,
чим ти славний, признавайся!

Учасники гри називають себе: морква, буряк, картопля і т.д. Кожен має щось про себе розповісти, показати, як він виглядає і як росте, заспівати пісеньку чи станцювати свій танок.

Гра

54

Робота в парах

Робота із загадками

Розвиток зв'язного мовлення

Хто не встигне на рахунок «три» назвати овоч — вибуває з гри. Виграє той, хто найдовше протримається у грі.

7. Повправляйтеся у швидкому промовлянні скоромовок.

- ◆ Біг Прокіп через кріп — дісталось кропу через Прокопа.
- ◆ Наш часник найчасникуватіший.

8. Прочитай і відгадай загадки.

- ◆ Є братик в петрушки, що схожий на смак, та звать не «петрух» його, а
- ◆ Сам червоний, а чуб зелений.
- ◆ Сидить панна у коморі, а коса її надворі.
- ◆ Під землею птиця кубло звела і яєць нанесла.
- ◆ Що то за голова, що лиш зуби і борода?
- ◆ Сидить баба серед літа в сто сорочечок одіта.
- ◆ Без вікон, без дверей повна хата людей.

9. Впізнай на світлині овочі, про які говориться в загадках. Запиши слова-відгадки в алфавітному порядку.

Читаємо

Передбачені завдання на формування в учнів повноцінної навички читання, умінь самостійно вибирати й опрацьовувати літературні тексти різних видів, жанрів, стилів, висловлювати своє ставлення до прочитаного, сприймати художній текст як засіб збагачення особистого досвіду, працювати з інформацією в різних форматах, застосовувати її в комунікативних ситуаціях, практичному досвіді.

Розвиток виразності

Запитання та завдання

Завдання для письма

ЧАРІВНИЦЯ-ЗИМА

Холодно зараз в лісах і лугах, —
все потонуло в глибоких снігах.
Бігають зайчики, мерзнуть, тремтять,
затишок хочуть собі відшукать.

Олександр Олесь

1. Яка картина постала в твоїй уяві?
2. Усно постав запитання до виділених слів.
3. Випиши словосполучення, яке відповідає на питання «хто?», «що роблять?».

Сніг з морозом

Сніг з морозом поморозив
всі на полі квіти...
— Десь зима та не скінчиться! —
нарікають діти.
Ждіте, ждіте, любі діти,
літо знов прилине,
прийде мила годинонька,
як зима та згине;
і заквітне наше поле,
і зазеленіє, —
знов його весна прекрасна
квіточками вкриє.

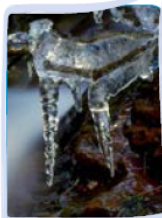
Леся Українка

1. На що нарікають діти?
2. Скориставшись довідкою, доповни і запиши речення.
Настала зима (яка?) ...
Прийде весна (яка?) ...

Слова для довідки: холодна, тепла, морозна,
сніжна, прекрасна, зелена.

Медіадодаток

Робота над оповіданням

3. Прослухайте уривок з альбому Антоніо Вівальді «Пори року. Зима». Чи співзвучні музика і прочитана поезія?

Мороз сідає

Оповідання

Мати зайшла знадвору в хату і, поклавши обремек дров біля печі, сказала:

— А мороз уже сідає.

Василько швидко вдягнувся, взув теплі валянки і гайда за поріг: цікаво, як сідає мороз?

Дим із комина сусідньої хати вчора ввечері вився догори сивим тоненьким ручаєм, а сьогодні опустився донизу і слався, тремтів над землею, немов м'яка борода.

Гілля молоді вишні рясно обнизували снігурі, наче то вишня взимку зацвіла такими жаристими квітами. Цікавий Василько ступив під вишню, щоб зблизька подивитись, і тоді яскраві квіти, змахнувши живими крильми, вмиль зірвалися з гілля й полетіли. Дружно всілились на яблуню в садку, й тепер уже яблуня зацвіла посеред зими — снігурами, їхніми святковими кольорами.

Потім Василько задивився, як метушаться щиглики біля воріт на сухому віниччі та на всохлих стеблах чорнобривців, що стриміли з-під снігу. Та це ж вони викальовують насіннячко, бо голодні!

Коли Василько підійшов до торішнього квітника, то щиглики відлетіли на бузиновий кущ. Хлопець обережно став притоптувати сніг біля стебел, а деякі просто руками діставав із-під снігу. Скоро з холодної неволі на світ з'явилося багато стебел і усіляких квіток, на яких позоставалось насіння.

Прилітайте, щиглики!
Прилітайте, снігурі! Прилі-
тайте і клюйте, підкріпляй-
тесь, щоб не замерзнути
від голоду і холоду.

А мороз, видно, і справді
сідає. **Сідає інеш на кожній гілочці і бадилінці,
сивими візерунками на шибках по хатах. Сідає
на пухнастий сніг і сердито так посварюється
під ногами у Василька, що йде на город.**

Ось забута капуста ледь-ледь виглядає з-під
снігу, то Василько потоптався навколо неї. Далі
руками розгріб качан, за ним другий... Це ж і зайці
забігають з поля в село, щоб десь бурячок чи морк-
винку знайти. Не обминайте Васильків город, зна-
йдете поживу тут для себе, а стовбурці моло-
дих яблунк та вишеньок не обгризайте, бо ж дерево живе, замерзнути може.

Вдарив дятел міцним дзьобом по сухій
яворовій гілці, і той перестук повис у по-
вітрі, наче довгий, лункий разок намиста.

Горобець заспівав:

— Цвірінь-цвірінь! Цвірінь-цвірінь!

А Василькові почулося:

— Скоро весна! Скоро весна!

А мороз сів і вже цього тихого ранку
сидів скрізь — на городі примостився
покрадьки, на яблуневому гіллі білів не-
сміливо, тихесенько посварювався під Ва-
сильковими валянками.

Евген Гуцало

Кімин — отвір на даху будинку, з якого виходить
дим.

Валянки — зимове взуття, виготовлене з вовни.

Завдання для
письма

Робота в парах

1. Хто головний герой твору?

2. Які риси характеру свого героя розкрив автор?

3. Як автор ставиться до Василька? Доведи словами
з тексту. А як ти ставишся до хлопчика? Чи хотілось
би бути схожим на нього? Чому?

4. Знайдіть і прочитайте речення, в яких описано дим
вчора і сьогодні. Що змінилося?

5. Запиши, як ти розумієш вислів «мороз сідає». Ско-
ристайся виділеними реченнями.

6. Поділіть текст на частини і дайте їм заголовки. Пере-
кажіть стисло, як живуть узимку пташки.

7. Як ти піклуєшся про братів своїх менших у зимовий
час?

Ішов Миколай

Ішов Миколай лужком-бережком.
Святий Миколай із повним мішком.
Від хати до хати біленьким сніжком
ішов Миколай із повним мішком.
Святий Миколай до діток ходив.
Всміхався, вітався,

в дзвіночок дзвонив.
Тяжкий і великий

у нього мішок.

А в ньому дарунки
для чемних діток.

Ішов, усміхався
крізь темну пітьму.

А зіроньки з неба
світили йому.

Іван Малкович

Взаємодіємо письмово

Подані завдання спрямованні на формування в учнів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Робота із віршем

Творче завдання

Запитання та
завдання

Завдання для
письма

Словникова робота

Я ІДУ У ДРУГИЙ КЛАС

Відлетіло літо із пташками

Відлетіло **літо** із пташками —
нині я їду у другий **клас**!
Подружись з цікавими книжками
і усіх-усіх здивую вас:
вмію вже читати й рахувати,
гарно малювати і писати,
з друзями в цікаві **ігри** грати
і **весь** світ довкола пізнавати!

1. А яким було літо для тебе? Розкажи, які цікаві пригоди трапилися з тобою влітку. Спробуй написати маленьку розповідь, скласти вірш чи намалювати малюнок.

2. Пригадай, що ви вивчали у першому класі про звуки мови. Прочитай виділені у вірші слова і випиши з них букви, що позначають голосні звуки. Чи всі голосні звуки української мови є у цих словах?

3. Добери і запиши п'ять слів, вимова яких починається з голосного звука.

4. Зверни увагу, чи є у виділених словах літера, яка не позначає звука. Як вона називається? Добери і запиши три слова з цією літерою.

В українській мові шість голосних звуків. Вони позначаються на письмі десятьма буквами.

Звуки: [а] [о] [у] [е] [и] [ї]

Букви: а я о у ю е є и ї

5. Поясни значення даних слів і побудуй їх звукові моделі.

алфавіт

вѳресень

Правило для
запам'ятовування

Робота із віршем

Творче завдання

Запитання та завдання

Завдання для письма

Робота над казкою

ВЕСНА У ВІНОЧКУ

Весна

За горою сніговою
пливе дівчина водою —
у вербовому човенці,
у човенця — два весельця.
За горою сніговою
пливе дівчина водою:
**Із лівого рукава —
струмки витікають,
Із правого рукава —
пташки вилітають,**
круг голівки,
круг ясної
рутяний віночок
розцвітає.

Галина Кирпа

1. Про яку дівчину йдеться у вірші?

2. Випиши з вірша слова, протилежні за значенням.

Царівна-жаба

Українська народна казка
Уривок

...Іван-царенко убрався, сів і поїхав. Приїздить, аж старші брати зі своїми жінками вже там. Самі повбирані гарно, а жінки у золоті, в оксамиті, в дуже дорогих намистах. Брати стали з нього сміятися:

— Що ж ти, брате, сам приїхав? Ти б її хоч у хустку зав'язав та привіз...

— Не смійтесь, — каже, — потім приїде...

Коли це почав дощик накрапати. Іван-царенко каже:

— Це моя жіночка любя дощовою россою вмивається!

Брати сміються з нього.

— Чи ти, — кажуть, — здурів, що таке торочиш?

Коли це блискавка блиснула. Іван-царенко й каже:

— Це моя жіночка в дороге

убрання прибирається!

Брати тільки плечима здвигають: був брат такий, як треба, а то здурів.

Коли це як зашумить, як заgrimить грім, аж палац затрусився, а царенко й каже:

— Оце ж уже моя голубонька їде!

Коли так, приїхав берлин шістьма кіньми — як змії! Вийшла вона з берлина... Аж поторопіли всі — така гарна!

От посідали обідати; і цар, і цариця, і обидва старші брати й не надивляться на неї: така гарна, така гарна, що й сказати не можна! Обідають, то вона оце шматочок у рот, шматочок у рукав; ложку в рот, ложку в рукав. А ті невістки дивляться на неї та й собі: ложку в рот, ложку в рукав, шматочок у рот, шматочок у рукав.

Ото пообідали; вийшли в двір: почали музики грати — батько став запрошувати в танець. Ті невістки не хочуть. «Нехай вона танцює!» От вона як пішла з Іваном-царенком у танець, як зачала танцювати, то й землі не черкнеться — легко та гарно! А це: **махнула правим рукавцем, що шматочки кидала, — став сад, у тому саду стовп і по тому стовпу кіт ходить: догори йде — пісні співає, а донизу йде — казки каже. Танцювала, танцювала, — далі махнула й лівим рукавцем — у тім**

Словникова
робота

Запитання та
завдання

Творче завдання

Завдання для
письма

Медіадодаток

Робота із віршем

саду стала річка, а на річці лебеді плавають. Усі так дивуються тим дивом, як малі діти...

Берлін — карета.

1. Порівняй, чи схожі між собою дівчина з вірша Галини Кирпи та Царівна-жаба. Чому весну люди уявляли собі дівчиною у віночку та царівною, яку тримає у полоні темний холод?

2. Склади коротку розповідь про красуню, яка може творити дива. Намалюй чарівний сад, який створила казкова царівна.

3. Напиши коротку розповідь про весну за схемою.

Весна (яка?) — ...
Весна (що робить?) — ...
Весна схожа (на кого?) — ...

4. Послухай українську народну казку «Царівна-жаба». Яка головна думка казки?

5. Послухай пісню «Ой, не зоря...».

Костянтин Маковський. Красуня

Квітка-душа

Ой, не зоря в небі запалала,
то на землі квітка розквітала.
Там, де трава, як зелений шовк,
ранок прийшов, але квітку не знайшов.

Ой то цвіла та не квітка красна,
ой то душа, що шукала щастя.
Квітка-душа ніжна і жива,
вітер почув і приніс її слова.

Робота з
картинками

Робота в парях

Медіадодаток

Приспів:
Весен і зим — дай, Бог!
Віри і сил — дай, Бог!
Щастя усім — дай, Бог!

Ой, де Весна коси розплітала,
квітка цвіла і не облітала,
мрії і сни, зелена трава,
тільки душа і квітуча, і жива!

Діана Гольде

6. Прочитайте прислів'я. Поясніть їх зміст.

- ◆ Березень у зими кожух купив, а на третій день продав.
- ◆ Весна красна квітками, а осінь — пирогами.
- ◆ У березні сім погод надворі: сіє, віє, крутить, мутить, рве, зверху ллє, знизу мете.
- ◆ Квітневий день рік годує.
- ◆ Квітень — переплітень, бо переплітає трохи зими, трохи літа.
- ◆ Квітень — з водою, а травень — з травою.

7. Послухай аудіоказку «Як Квітень до Березня в гості їздив». Які транспортні засоби використовував Квітень?

Як бачимо із казок, навесні в природі трапляються найдивовижніші пригоди. Природа завжди розмовляє з нами, треба лише включити свою уяву і фантазію, щоб почути її неймовірні історії.

Як це роблять всі діти, а ще — сучасні українські письменники. Наприклад, Олександр Дерманський.

Діалог
однокласників

Досліджуємо медіа

Передбачено формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в матеріалах та використовувати її, створювати прості медіапродукти.

Робота над віршем

Запитання та завдання

Завдання для письма

Медіадодаток

Творче завдання

Гаївка

Соловеєчку, пташко маленька,
не лети вгору рано-раненько,
та й не обтруси ранньої роси.
Соловеєчку-соловієчку,
засвищи в дуду-джоломієчку,
накликай собі сімсот солов'ят,
насвищть пісень повнісінький сад!

1. Про яку пташку розповідається у гаївці?

2. Спиши другий куплет пісні. Підкресли звертання. Яке це речення за метою висловлювання?

3. Послухайте веснянку «**А вже красне сонечко**». Що закликають люди у веснянках?

4. Доповни вірш словами-римами.

Посіємо (що?) рад...
і добрі (що?) ..рад.,
щоби літо провести
весело і (як?) рад..
І вам разом (що зробити?) ...рад...
та інших людей (що зробити?) ...рад...

Творче завдання

3. Придумай власну історію про мандри в космосі за допомогою казкових помічників.

У тексті кожне наступне речення продовжує попередню думку. Висловлюй свою думку так, щоби зміст розповіді не губився.

4. Випиши з тексту слова, які пишуться з великої літери. Поясни їх правопис. Допиши ще декілька подібних слів.

5. Послухай запис казки «Новорічні дива». Що тобі там сподобалося? Що вразило?

Другокласники дійшли висновку, що всі люди мріють мандрувати. Вони поділилися між собою враженнями від прочитаних книжок та переглянутих мультфільмів.

Олі дуже подобаються казки Джанні Родарі. Цей письменник мріяв про польоти в космос ще тоді, коли люди вперше пролетіли над Землею.

Прочитай уривок зі збірки коротких казок Джанні Родарі «Планета новорічних ялинок», в якій розповідається про те, як космонавти з іншої планети вилетіли за бортом свого космічного корабля хлопчика-землянина, що дивом потрапив у космос.

Планета новорічних ялинок

Уривок

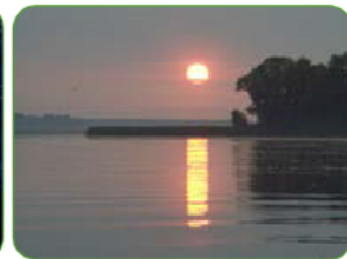
Планета Серена

...Марко оглянув їх уважніше, але не побачив нічого особливого: ані щупалець, ані рогів, анічогісінько. Дехто мав бороду, дехто вуса, інші були голі. Кожен мав по дві ноги, по дві руки, на руці по п'ять пальців, ніс і вуха були на місці. Всі стояли

Робота над казкою

7. Розглянь зображення.

Чи схожа наша планета Земля на велике яйце? Чи нагадує Сонце золоте яйце?

8. Поміркуй! Що нам підказують подвійні імена героїв казки: Курочка-Золотоп'юрочка, Мишка-Розкусничка? Чи можеш ти придумати подібні імена для інших героїв казки: Плота, Дороги, Річки, Вітра, Дуба, Сонця, Дощу, Землі? А для Діда і Баби?

9. Зверни увагу на виділений текст. Чим він особливий?

10. Розіграйте казочку в ролях. Яка роль тобі найбільше подобається?

дитина

11. Підготуйте усні розповіді, письмові повідомлення, маленькі книжечки чи медіафайли про дерева, що ростуть у нашому краї (дуб, вербу, яблуню та ін.), про водойми, про дію вітру та вплив сонця на життя людей і рослин.

Робота в парях

Досліджуємо мовні явища

Подані завдання спрямовані на дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил українського правопису, формування в молодших школярів умінь послугуватися українською мовою в усіх сферах життя.

2. Придумай речення з цими словами або створи власну розповідь про свою літню мандрівку.

Слова, які відповідають на питання *хто?* або *що?*, означають назви предметів. Це слова — назви предметів.

Слова, які відповідають на питання *який?*, *яка?*, *яке?*, *які?*, називають ознаки предметів. Це слова — назви ознак.

Слова, які відповідають на питання *що робить?*, *що роблять?*, *що робив?*, *що зробив?*, *що робити?*, *що зробити?*, означають дії предметів. Це слова — назви дій.

5. Запиши літери, що позначають два звуки, і добери слова, що починаються з них.

Букви **я**, **ю**, **є** позначають два звуки [йа], [йу], [йе] на початку слова, після голосного та після апострофа: *яблуко*, *грає*, *в'юн*.

У середині та в кінці складу букви **я**, **ю**, **є** позначають голосні [а], [у], [е] і м'якість попереднього приголосного: *рясно*, *люлька*, *осіннє*.

Буква **ї** завжди позначає два звуки — [йі]: *їжак*, *поїзд*, *гаї*, *солов'ї*.

Теоретичний
матеріал

3. Випиши слова *вперед*, *грядки*, поділяючи їх на склади. Підкресли букви, які позначають дзвінки приголосні звуки в кінці слова і складу. Чітко вимов відповідні звуки.

В українській мові дзвінки приголосні звуки в кінці слова і складу вимовляються дзвінко: *рід*, *голуб*, *книж-ка*, *беріз-ка*.

1. Придумай побажання для друга, подруги чи вчительки. Запиши.

2. З яким настроєм треба говорити свої побажання?

3. Прочитай слова «добрий — злий». Які вони за значенням? А слова *добрий*, *доброзичливий*, *гарний*, *хороший*?

Слова, протилежні за значенням, утворюють пари. Обидва слова в таких парах відповідають на одне питання.

Слова, близькі за значенням, допомагають нам говорити про одне й те саме по-різному, збагачують наше мовлення.

4. Вимов приголосні звуки у слові *жаба*. Як вони вимовляються — з голосом і шумом чи тільки з шумом? А у слові *кіт*?

Приголосні звуки, які утворюються з участю голосу і шуму, називаються **дзвінками**.
Приголосні звуки, які утворюються тільки з участю шуму, називаються **глухими**.

Робота над словом

8. «Поспілкуйся» з героями прочитаних казок. Продовж традиційні українські звертання за зразком.

котик — котику

козак — ...

зайчик — ...

брат — ...

лисичка — ...

Учись звертатися!

ма́мо

Оксáнко

Україно

ко́тику

Дми́тре

Ки́єве

ді́дусю

Андрі́йку

зе́мле

Слово-звертання на письмі виділяють комами або знаком оклику, а в усному мовленні — інтонацією.

Теоретичний матеріал

У навчально-методичний комплект входять:

Українська мова та читання. Робочий зошит.
2 кл. Ч. 1, Ч. 2

Чумарна М.І.

- **Українська мова та читання. Конспекти уроків.** 2 кл.

Чумарна М.І.

- **Українська мова в таблицях.** 2 клас

- **Розвиток зв'язного мовлення в таблицях.** 2 кл.

- **Українська мова.**

Зошит з розвитку зв'язного мовлення. 2 кл.

Будна Н.О.

- **Українська мова.**

Зошит для контрольних робіт. 2 клас

Будна Н.О.

- **Літературне читання.**

Зошит для контрольних робіт

Будна Н.О.

- **Позакласне читання. Збірник.** 2 кл.

- **Барвисте коромисло.** 2 кл.

- **Диво-читанка.** 2 кл.

- **Сучасні українські письменники дітям.** 2 кл.

Дякуємо за увагу!